

**EIROPAS KVALIFIKĀCIJU IETVARSTRUKTŪRA
MŪŽIZGLĪTĪBAI**

EIROPAS KVALIFIKĀCIJU IETVARSTRUKTŪRA MŪŽIZGLĪTĪBAI

DESKRIPTORI, AR KURIEM NOSAKA EIROPAS KVALIFIKĀCIJU IETVARSTRUKTŪRAS (EKI) LĪMEŅUS

Katru no šiem astoņiem līmeņiem definē ar deskriptoru kopumu, kas norāda mācīšanās rezultātus, kuri atbilst kvalifikācijai attiecīgajā līmenī jebkurā kvalifikāciju sistēmā.

	ZINĀŠANAS	PRASMES	KOMPETENCE
	Saskaņā ar EKI zināšanas ir aprakstītas kā teorētiskas un/vai faktu zināšanas.	Saskaņā ar EKI prasmes ir aprakstītas kā kognitīvas (loģiskās, intuitīvās un radošās domāšanas izmantošana) un praktiskas (ietverot roku veiklību un metožu, materiālu, darba rīku un instrumentu izmantošanu).	Saskaņā ar EKI kompetenci apraksta saistībā ar atbildību un autonomiju.
1. LĪMENIS	➤ vispārīgas pamatzināšanas	➤ pamata prasmes, kas vajadzīgas, lai veiktu vienkāršus uzdevumus	➤ darbs vai mācības, ko veic tiešā pārraudzībā strukturētā kontekstā
2. LĪMENIS	➤ darba vai studiju jomas pamatfaktu zināšanas	➤ pamata kognitīvās un praktiskās prasmes, kas vajadzīgas, lai, izmantojot attiecīgu informāciju, pildītu uzdevumus un, izmantojot vienkāršus noteikumus un līdzekļus, risinātu kārtējās problēmas.	➤ darbs vai studijas, ko veic pārraudzībā, ar zināmu autonomiju
3. LĪMENIS	➤ faktu, principu, procesu un vispārējo jēdzienu zināšana darba vai studiju jomā	➤ dažādas kognitīvās un praktiskās prasmes, kas vajadzīgas, lai veiktu uzdevumus un risinātu problēmas, izvēloties un piemērojot pamata metodes, līdzekļus, materiālus un informāciju	➤ uzņemties atbildību par darba vai mācību uzdevumu veikšanu ➤ uzdevumu risināšanas laikā pielāgot savu rīcību apstākļiem
4. LĪMENIS	➤ faktu un teorētiskas zināšanas darba vai studiju jomas plašā izpratnē	➤ dažādas kognitīvās un praktiskās prasmes, kas vajadzīgas, lai rastu risinājumus īpašām problēmām darba vai studiju jomā	➤ prast virzīt savu darbību atbilstīgi pamatnostādņiem darba vai studiju situācijās, kas parasti ir paredzamas, bet var arī mainīties ➤ pārraudzīt citu cilvēku ikdienas darbu, uzņemties konkrētu atbildību par darba vai mācību vērtēšanu un uzlabošanu

5. LĪMENIS*	5. līmenim atbilstīgie mācīšanās rezultāti ir:	➤ visaptverošas, specializētas, faktu un teorētiskas zināšanas darba vai studiju jomā un šo zināšanu robežu apzināšanās	➤ visaptverošs tādu kognitīvu un praktisku prasmju kopums, kas vajadzīgs, lai izveidotu radošus risinājumus abstraktām problēmām	➤ veikt vadību un pārraudzību saistībā ar tādām darba vai/un mācību aktivitātēm, kur iespējamas neprognozējamas maiņas ➤ izvērtēt un pilnveidot savu un citu cilvēku darbību
6. LĪMENIS**	6. līmenim atbilstīgie mācīšanās rezultāti ir:	➤ dziļā zināšanas darba vai studiju jomā, ietverot teoriju un principu kritisku izpratni	➤ augsta līmeņa prasmes, kas liecina par meistarību un inovāciju un kas vajadzīgas, lai risinātu sarežģītas un neprognozējamas problēmas specializētā darba vai studiju jomā	➤ vadīt sarežģītas tehniskas un/vai profesionālas darbības vai projektus, uzņemties atbildību par lēmumu pieņemšanu neprognozējamās darba vai mācību apstākļos ➤ uzņemties atbildību par individu vai grupu profesionālās attīstības vadību
7. LĪMENIS***	7. līmenim atbilstīgie mācīšanās rezultāti ir:	➤ ļoti specifiskas zināšanas, kuras daļēji ir darba vai studiju jomas zināšanu avangardā un kuras ir pamats oriģinālai domāšanai un/vai izpētei ➤ kritiska izpratne par jautājumiem saistībā ar zināšanu problēmām konkrētā jomā un dažādu jomu saskarē	➤ specifiskas problēmu risināšanas prasmes, kas vajadzīgas pētījumiem un/vai inovācijai, lai radītu jaunas zināšanas un procedūras un integrētu zināšanas no dažādām jomām	➤ vadīt un pārveidot sarežģītus un neprognozējamus darba vai mācību apstākļus, kas prasa jaunas stratēģiskas pieejas ➤ uzņemties atbildību par ieguldījumu profesionālajās zināšanās un praksē un/vai par grupu stratēģisko rezultātu pārskatīšanu
8. LĪMENIS****	8. līmenim atbilstīgie mācīšanās rezultāti ir:	➤ zināšanu augšējā robeža darba vai mācību jomā un dažādu jomu saskarē	➤ vistālāk attīstītās un visspecifiskākās prasmes un darba tehnikas, tostarp sintēze un izvērtēšana, kas vajadzīgas, lai risinātu pētniecības un/vai inovācijas kritiskas problēmas un paplašinātu un dotu jaunu izpratni esošām zināšanām un profesionālai praksei	➤ parādīt vēra ņemamu autoritāti, inovāciju, autonomiju, zinātnisko un profesionālo patstāvību un pastāvīgu nodošanos jaunu ideju un procesu attīstībai darba un studiju jomas avangardā, tostarp pētniecībā

Atbilstība Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūrai

Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūrā ir ciklu deskriptori. Katrs cikla deskriptors sniedz vispārīgu atzinumu par to, kāds rezultāts parasti tiek sagaidīts attiecībā uz sasniegumiem un spējām, kas saistītas ar kvalifikācijām, kuras norāda uz pabeigtu ciklu.

* Augstākās izglītības isā cikla deskriptors (pirmajā ciklā vai saistībā ar to), ko saskaņā ar Boloņas procesu izstrādājusi "Kopējā kvalitātes iniciatīva", atbilst mācīšanās rezultātiem EKI 5. līmeni.

** Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāci-

ju ietvarstruktūras pirmā cikla deskriptors, par ko vienojās augstākās izglītības ministri sanāksmē Bergenā 2005. gada maijā saistībā ar Boloņas procesu, atbilst EKI mācīšanās rezultātiem 6. līmeni.

*** Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras otrā cikla deskriptors, par ko vienojās augstākās izglītības ministri sanāksmē Bergenā 2005. gada maijā saistībā ar Boloņas procesu, atbilst EKI mācīšanās rezultātiem 7. līmeni.

**** Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras trešā cikla deskriptors, par ko vie-

nojās augstākās izglītības ministri sanāksmē Bergenā 2005. gada maijā saistībā ar Boloņas procesu, atbilst EKI mācīšanās rezultātiem 8. līmeni.

EIROPAS KVALIFIKĀCIJU IETVARSTRUKTŪRA MŪŽIZGLĪTĪBAI

Kas ir EKI un kādas ir tās priekšrocības?

EKI ir kopēja Eiropas atsaucis sistēma, kas saista dažādu valstu kvalifikāciju sistēmas un ietvarstruktūras. Praksē tā darbosies kā instruments, kas ļaus salīdzināt dažādas kvalifikācijas. Tas palīdzēs izglītojamiem un darbiniekiem pārcelties uz citu valsti vai mainīt darbu, vai sākt mācības citā mācību iestādē savā valstī.

Kam domāta EKI?

Galvenie EKI lietotāji būs par valsts un/vai nozaru kvalifikācijas sistēmām un ietvarstruktūrām atbildīgās organizācijas. Kad tās būs piesaistījušas to attiecīgās sistēmas EKI, EKI palīdzēs personām, darba devējiem un izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzējiem salīdzināt atsevišķas kvalifikācijas, kas iegūtas dažādās valstīs un dažādās izglītības un apmācības sistēmās.

Kāda līmeņa un kāda veida izglītību aptver EKI?

Kā mūžizglītības veicināšanas instruments EKI attiecas uz vispārējo un pieaugušo izglītību, profesionālo izglītību un apmācību, kā arī augstāko izglītību. Minētie astoņi līmeņi aptver visu kvalifikāciju diapazonu, sākot no tām, ko iegūst, pabeidzot obligāto izglītību, līdz tām, ko piešķir, pabeidzot akadēmiskās un profesionālās izglītības augstāko līmeni. Principā vajadzētu būt iespējai katru kvalifikācijas līmeni sasniegt pa dažādiem izglītības un karjeras ceļiem.

Kāpēc EKI izmanto mācīšanās rezultātus?

EKI izmanto 8 atsaucis līmeņus, kuru pamatā ir mācību procesa rezultāti (kas definēti saistībā ar zināšanām, prasmēm un kompetenci). EKI vērsta ne tik daudz uz saturu (mācīšanās ilgums, mācību iestāde), cik uz to, ko persona ar konkrēto kvalifikāciju patiešām zina un spēj paveikt. Liekot uzsvāru uz mācību procesa rezultātiem,

- var labāk sabalansēt darba tirgus vajadzības (attiecībā uz zināšanām, prasmēm un kompetencēm) ar sniegto izglītību un apmācību,

- tiek atvieglota neformālās un ikdienas izglītības atzišana,
  - tiek atvieglota kvalifikāciju pārnese un izmantošana dažādās valstīs un dažādās izglītības un apmācības sistēmās.
- Tādējādi tiek ņemts vērā arī fakts, ka Eiropas izglītības sistēmas ir tik dažādas, ka nebūtu praktiski tās salīdzināt, balstoties uz ieguldījumu mācību procesā, piemēram, mācību ilgumu.

Vai EKI piešķir kvalifikācijas?

Nē, EKI apraksta kvalifikācijas līmeņus, balstoties uz mācību procesa rezultātiem. Kvalifikācijas arī turpmāk piešķirs valstu kvalifikācijas iestādes.

Kas jādara valstīm? Kāds ir ieviešanas termiņš?

Dalība ietvarstruktūrā ir brīvprātīga, tomēr valstīm ieteikts līdz 2010. gadam to kvalifikācijas sistēmas piesaistīt EKI, tostarp norādot kvalifikācijas līmeņu atbilstību EKI līmeņiem, un vajadzības gadījumā izveidot valsts kvalifikāciju ietvarstruktūras saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi. Līdz 2012. gadam valstīm vajadzētu nodrošināt, ka atsevišķās kvalifikācijas apliecībās ir norādīta atsaucis uz atbilstīgo EKI līmeni.

Kāda ir EKI saistība ar „Europass”?

Līdz ar „Europass” tika ieviests dokumentu kopums, ko cilvēki var izmantot savu kvalifikāciju un kompetenču raksturošanai. Tomēr „Europass” nesalīdzina kvalifikāciju *līmeni*. Nākotnē visos attiecīgajos „Europass” dokumentos, tostarp „Europass” diploma pielikumā un „Europass” pielikumā kvalifikāciju apliecināšanai dokumentam būs skaidra norāde uz atbilstīgo EKI līmeni.

Kāda ir EKI saistība ar Boloņas procesu augstākajā izglītībā?

EKI pilnībā atbilst Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūrai, kas izveidota saskaņā ar Boloņas procesu. Konkrētāk, EKI 5.–8. līmeņa deskriptori atbilst augstākās izglītības deskriptoriem, par ko panākta vienošanās

Boloņas procesā. Tomēr EKI līmeņu deskriptoru formulējums atšķiras no Boloņas līmeņu deskriptoriem, kas izstrādāti īpaši augstākās izglītības vajadzībām, jo EKI ir ietvarstruktūra mūžizglītībai, tāpēc tā aptver arī profesionālās izglītības un apmācības un darba aspektus, tostarp augstākajā līmenī.

Vairāk informācijas:

ec.europa.eu/eqf

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture